

Transcription réalisée par :

Veyssièra Cyril, étudiant en 1ère année de Licence d'Occitan,

Université Toulouse II – Le Mirail (2010-2011) – Enseignante : Joëlle Ginestet

Le conte des trois poulettes

M. G. : Alors maintenant c'est les trois poulettes, c'est des poulettes que..., c'était une fermière d'ici [rire] de la maison qui est pas habitée, là, que je sais... Pourtant vous savez il faut être idiot comme je suis...

M.-L. T. : Mais non pas du tout, ça l'avait bien amusé vous savez.

M. G. : Une fermière, là, qui restait à côté, là, comment que je l'appelle cette maison, mon dieu !

Ah ! Il faudrait le dire à peu près parce qu'il y en a qui le savent, c'est petit ici... Oh mais c'est vrai que vous ne la dites pas là. Non. Et ben on va dire n'importe où, n'importe quelle... On va dire, aici, la ferme de Repon, la ferme de Girbal de Repon. Ah ! ou de Vintajós ! Ça ira mieux.

A la bòria de Ventajós, aquí. [rises]. A cò de Girbal, aquí i a la Rojita. A cò de la Rojita, avián de polas, e n'avià tres polas, que èran impossiblas ! Totjorn volián partir e totjorn se n'anavan. Ela lor donava de gran lo matin, e totjorn aquelas tres polas un còp qu'avián manjat, *allez !* les trobavan pas pus. Qual sap ont èran passadas, qual sap ? Mas aquelas polissonas anavan rodar e un jorn se diguèron :

- Nos cal davaladar dusca a Bèç, i a de sabla aval e farem... nos amusarem, trobarem de vèrs de sabla e tot aquò. Nos podèm ben anar espassejar.

Alara davalan a Bèç, mès que, Bèç, sabes, dins lo temps..., ara es près mès èra pas près de Vintajós d'aquel temps, per çò que i avià de parets, i avià de ronças, tot aquò, e per davaladar las..., lo mond machinavan pas, mès las polas, elas, amb lors alas, s'amaginavan d'èstre lèstas e de... de tornar montar tan viste coma èran davaladas, mès que, espera-te ! E enfin anèran aval sus aquela sabla e se metèron a manjar de vers. *Et voilà* que tot en un còp, lo solelh començava de trescolar e lo lop passa. Te vei aquelas tres polas. Mès, coma aviá un autre..., un autre... caire a anar veire, qu'aquò's èra de piòts, qu'aquò's èra pus gròs que de polas, diguèt :

- Me cal anar veire se ne pòde trapar quauqu'un abans que la boriàira o amasse.

E te se'n va, e se'n va.

E te ditz a las polas :

- Se quand tornarai passar, avètz pas fach vòstre ostalon, vos manjarai totas tres.

Alara las polas, enbestiadas. Vesián lo temps que començava de..., lo solelh partit... E començava de far nuèch. Alara aquò's èra una poleta negra, una poleta blanca e una poleta roja. Alara la poleta blanca, aquò's èra la pus brava, aquela d'aquí, aquò's èra la plus braveta.

Mès la poleta negra, aquò's èra una coquina, e diguèt aital a las autras :

- E ben, vam far un ostalon, nos vam ajudar les unas les autras, e puèi serà *bien*, serem dedins abans qu'arribe. Alara se metèron a totas tres a far l'ostal de la negra. Mès que quand l'ostal de la negra fuguèt finit, la negra diguèt :

- O ! Esperatz, que lo lop va ben assajar de veire cossí me va.

E crica craca, barra la pòrta e diguèt :

- Ara sètz defòra demoratz-i.

E alara bòn. Las autras se meton a se plorar, tot aquò. E la poleta roja pus fina encara que la blanca se met a dire :

- Soreta blanca, te fagas pas de missant sang, ieu te vau ajudar a far lo tieu e ieu... Ajuda-me a far lo mieu et t'ajudarai a far lo tieu. Farai pas coma nòstra sòrre, nòstra sòrre nos a trompadas e aquò's

una coquina. Enfin, bòn.

Alara la paura poleta blanca se laissèt encara amadoar. E fan l'ostal de la poleta roja. Quand l'ostal de la poleta roja siaguèt fach, la poleta roja ditz coma aquò :

- Me lo cal assajar, mès alara farai pas coma ma sòrre, ieu te vau venir ajudar, n'ajas pas peur. Lo vau assajar, mès vau venir tot de seguida.

Mès que quand foguèt dedins, faguèt coma l'autra :

- Se es defòra demora-i, ieu...

Barra, trica-traca, barra la pòrta. A ! A ! A ! A ! La poleta blanca se plorava, se plorava. E Augustin del Ros qu'anava pausar una fenèstra enlai, enfin a cò de la..., de la Germaine de Cartarastra, portava una pòste, de martèls, de poentas, e te tròba aquela poleta en trèn de se plorar..., de se plorar. Li ditz :

- Mès de qué as ? De qué te ploras?

Alara li raconta l'istoèra que lo lop èra passat e que èra anat a Castalàs manjar un piòt e que... que i aviá dich que quand tornariá passar, las manjariá totas tres e que ela aviá ajudat a far l'ostal de sas sòrres, e que ara sas sòrres l'avián laissada aquí, que li avián dich « e ben se es defòra, demora-z'i ». E ben Augustin li diguèt :

- Seràs pas defòra, ieu te vau far un ostal, amb ma pòste.

E se mèt, a metre..., a far un carrat, li fa un ostal, una fenèstra, tot çò que caliá, e una pòrta e de poentas plantadas aprèp le pòrta. E diguèt :

- Te fagas pas de bila que quand lo lop vendrà mai tuste, mai, n'ajas pas peur, s'asugarà las fèssas se jamai... Va davaler tot lo costalon. Bòn e agacharàs pel trauc, quand lo veiràs venir e puèi tot. E sabes, se tas sòrres te van venir demandar l'ospitalitat, las lisses pas dintrar.

- Es çò que farai.

En efèit, la poleta blanca contenta barra la pòrta e pel fenestron que li aviá fach, - sabètz, èra pas gròs lo fenestron per passar una tèsta de poleta, sabètz i a pas un fòrt trauc [rires].

E alara, e ben dintrèt, e surveilhèt lo lop e tot en un còp, lo te vei venir alai, pr'aquò èra un pauc luènh encara, l'òm vesia sas traças, un pauc son ombra.

Doncas ten, aici lo lop. Alara va..., va tustar a la pòrta de la negra, pardi.

« Tan-tan-tan ! »

- Qual es aquò ?

- Quò soi ieu.

- Ô ! Durbèm pas, non vos durbèm pas !

- E ben, tant que petarai, tant que [chimarai], tombarai l'ostal ! [rires].

E tombèt e gratèt e tombèt l'ostal, e la poleta negra se'n va vistament a cò de la poleta roja.

« Tan-tan-tan ! »

- Qual es aquò ?

- Aquò soi ieu.

- Mès te podèm pas dubrir ! Non, te dubrirem pas ! Coquin, nos manjaràs.

- Tant que petarai, tant que [chimarai], tant que gratarai, tombarai l'ostal !

E mai tombèt l'ostal. E se n'anavan a cò de la poleta blanca. Mès que la poleta blanca.

- Sètz defòra, demoratz-i.

E lo lop mangèt aquelas doas. Es que, *quand même*, per çò que aviá mancat lo piòt. L'ag(u)èt pas lo

piòt de Castarastra e aviá savor e diguèt :

- Me cal la troisièma, i a pas ! Mès i anarai veire. Aquesta d'aquí a una cabana *bien* fotuda, benlèu, aurai *du mal* a la davalalar, mès i arribarai ben !

E se met a gratar e a tustar, e aici, e t'aurai, e tal... La poleta blanca totjorn :

- Demoratz tan fòrt, se sètz defòra, demoratz-i !

E ben, el tustèt, faguèt, gratèt..., pas *rien*. Alara se mèt a tus... a fotre de còps de cuol contra la pòrta, se plantèt totes los clavels pel..., pel darrièr [rires]. E sangnava, sangnava tament que se n'anèt fotre al gorg de Mortichas per se refrechir. E lo torbilhon de l'aiga lo prenguèt dins lo trauc, i es demorat e i es totjorn, e se nijat, coma lo conte qu'es passat per aquí e se nijat. *Voilà*.

Ref. document COMDT : 1903-4

Conteuse : Maria Girbal – Collecteur : Marie-Louise Tenèze